

SELETUSKIRI

Haridus- ja teadusministri kehtestatud toetuse andmise tingimuste muutmine eelnõu juurde

I SISSEJUHATUS

Käskkirja eelnõuga muudetakse kahte haridus- ja teadusministri käskkirja, millega reguleeritakse SA Eesti Teadusagentuuri poolt elluviidavaid toetuse andmise tingimusi:

- haridus- ja teadusministri 30. detsembri 2015. a käskkirja nr 481 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine tegevuse „Teaduse rahvusvahelistumine, mobiilsuse ja järelkasvu toetamine „Mobilitas Pluss““ elluviimiseks“ (*edaspidi* „Mobilitas Pluss“) ja;
- haridus- ja teadusministri 31. detsembri 2015. a käskkirja nr 486 „Tegevuse "Valdkondliku teadus- ja arendustegevuse toetamine" toetuse andmise tingimuste kinnitamine“ (*edaspidi* „RITA“).

Käskkirju muudetakse perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seadus § 16 lõike 1 alusel ning „Mobilitas Pluss“ lisa 1 ja lisa 2 ning „RITA“ lisa 3 kinnitatakse uue terviktekstina.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna peaekspert Pille Pikker (7350 215, pille.pikker@hm.ee). Eelnõu ettevalmistamisel on lähtutud rakendusüksuse SA Archimedes ja käskkirjade „Mobilitas Pluss“ ja „RITA“ elluvijja SA Eesti Teadusagentuur ettepanekutest.

II EELNÕU SISU

Eelnõu seletuskiri koosneb kolmest osast: esimeses osas põhjendatakse „Mobilitas Pluss“ lisa 1, teises osas „Mobilitas Pluss“ lisa 2 ning kolmandas osas „RITA“ lisa 1 tehtavaid muudatusi.

1. Eelnõu punktiga 1 muudetakse „Mobilitas Pluss“ lisa 1 ja 2 ning kinnitatakse uute terviktekstidena. Lisa 1 tehakse muudatused järgmistes punktides:

Punktis 5.1.1. Selguse huvides korrigeeritakse punkti sõnastust.

Punktis 5.1.4. on tagasipöörduva teadlase toetuse kohta öeldud „Toetuse kestus on kuni 1 aasta“, see asendatakse lausega „Toetuse kestus on kuni 2 aastat“.

Esimesse taotlusvooru, mille taotluste esitamise tähtaeg oli 31. august 2016, laekus Eesti Teadusagentuurile (ETAg) 126 järeldoktori- ning 27 tagasipöörduva teadlase toetuse taotlust. Mõlema toetusskeemi alusel rahastatakse 2016. aastal 20 taotlust. ETAg-i hindamisnõukogu soovitas ETAg-i juhatusel 28. oktoobril 2016 toimunud hindamisnõukogu koosolekul, et arvestades tagasipöörduva teadlase toetuse vähest konkurentsi ning seda, et ühe aastaga ei jõua teadlane veel vajalikul tasemel uues asutuses sisse elada, tuleks järgmisest taotlusvoorst alates välja anda kaheaastaseid tagasipöörduva teadlase toetusi. See ei mõjuta Mobilitas Pluss TAT-is eesmärgiks seatud indikaatorite täitmist ega tegevuste eelarvet, kuna eesmärgiks on seatud 300 töötatud teadlasaasta toetamine ning toetusi antaks aastas välja senise 20 asemel 10.

Punkti 11.2. tabelis korrigeeritakse tegevuse 1.2. „ERC grandide taotlemise edukuse tõstmine“ eelarvet, kus ei ole ette nähtud personalikulud elluvijjale. Tegevuse rakendamise käigus on ilmnunud vajadus arvestada antud tegevuse juures elluvijja personalikuludega. Seetõttu

lisatakse eelarvesse personalikulusid ning vähendatakse proportsionaalselt muid kulusid. Tegevuse kogueelarve jääb muutumatuks. Lisa 1 muudatusi rakendatakse tagasiulatuvalt, alates tegevuse abikõlblikkuse esimesest päevast.

Punkti 11.2. eelarvet korrigeeritud. Tabeli viimase rea viimases veerus tehtud korrektuur, kus ekslikult on 150 000 euro asemel kirjas 1500.

2. Eelnõu punkt 2 muudab „Mobilias Pluss“ lisa 2 „Standardiseeritud ühikuhindade kasutamine teaduse rahvusvahelistumise, mobiilsuse ja järelkasvu toetamise tegevuses „Mobilias Pluss““ ja kinnitab selle uue terviktekstina. Lisas 2 tehakse muudatused järgmistes punktides:

Punktides 2.1.1. ja 2.2.1. on välja toodud järeldoktori või Eestisse tagasipöörduva teadlase toetuse suurus ühikuhindades kalendriaasta kohta (vastavalt eksperimentaalteaduste valdkonnas 34 650,- eurot kalendriaastas ja mitte-eksperimentaalteaduste valdkonnas 31 710,- eurot kalendriaastas).

Kuna toetust hakatakse praktiliselt välja maksma kalendrikuu, mitte kalendriaasta kaupa, siis menetluse ladususe ning sisestusvigade vältimiseks sõnastatakse „Mobilias Pluss“ lisa 2 punkti 2.1.1. tekst järgmiselt: „ühikuhind ühe kuu kohta on 2 887,50 eurot (aastas 34 650 eurot) ja punkti 2.2.1. tekst järgmiselt: „ühikuhind ühe kuu kohta on 2 642,50 eurot (aastas 31 710 eurot).

Punkte 2.1.3 ja 2.2.3. täpsustatakse selliselt, et ühikuhind ei pea olema võrdne kalendrikuu või kalendriaastaga. Näiteks kui projekt algab 15.vebruaril, siis ühikuhind teenitakse välja 14.märtsiks.

Punkti 3 sõnastust muudetakse, kuna Mobilias Pluss tegevuse 5.1. elluviimisel kasutatakse riiklikust skeemist ülevõetud ühikuhindasid. Riiklikus skeemis kavatakse lähiaastatel teha muudatusi, mis toob endaga kaasa ühikuhindade korrigeerimise mitmel aastal järjest. See tähendab, et ka Mobilias Plussi raames tuleb hakata ühikuhindu korrigeerima.

TAT praegune sõnastus ütleb, et ühikuhindu korrigeeritakse rahastusotsuse tegemise hetkel. See tähendab, et kui taotlusvoor avatakse ja taotlused esitatakse ühtede ühikuhindadega ning vahepeal riiklikku skeemi muudetakse, siis rahastusotsust tehakse tuleks taotlejatele justkui muu summa eraldada, kui nad taotlemisel küsisid.

Uus sõnastus võimaldab rahastusotsused teha nende ühikuhindadega, mis kehtisid taotlusvooru välja kuulutades.

3. Eelnõu punkt 3 muudab „RITA“ lisa 1 ja kinnitab selle uue terviktekstina. Lisas tehakse muudatused järgmistes punktides:

Punkti 3.4. muudetakse järgnevalt, lisades tegevus 6 (nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkondades läbiviidava TAI koordineerimine) partneriteks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi. MKM koordineerib nutika spetsialiseerumise juhtkomitee tööd ning tihedas koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga juhib nutika spetsialiseerumise protsessi Eestis. Suur osa käskkirja tegevus 6 raames toetatavatest tegevustest keskenduvad teadusasutuste ja ettevõtjate teadlikkuse tõstmisele koostöövõimaluste kohta ning tegevuse partnerina saab MKM toetada tegevuse eesmärkide saavutamist, kasutades selleks ettevõtluse arendamise alast pädevust ja võrgustikke.

Punkti 6.1.4.7. muudetakse järgmiselt, kustutades **konkursil osaleva konsortsiumi esitatavate andmete nimistust probleemi ja põhieesmärgid**, sest need andmed sisalduvad tellija koostatud lähteülesandes. Selle asemel lisatakse **järgmised andmed: „vastavus lähteülesandes toodud probleemidele ning eesmärkidele“.**

Eelmises punktis toodud muudatusega seoses muudetakse ka **punkti 6.1.4.9.** sõnastust järgmiselt, lisades hinnatavate kriteeriumite hulka kohustuse hinnata seda, kuidas uuringuettepanek täidab lähteülesandes toodud eesmärgid ning aitab kaasa lähteülesandes tõstatatud probleemide lahendamisele. Uus esimese alakriteeriumi sõnastus on järgmine: „Uuringu mõju RITA eesmärkide ning riiklike strateegiate ja arengukavade ellu rakendamisele; panus sotsiaalmajanduslike ja ühiskondlike probleemide lahendamisele; vastavus nutika spetsialiseerumise raamistikule, kus asjakohane; **uuringu vastavus lähteülesandes toodud eesmärkidele ning lähteülesandes tõstatatud probleemide lahendamisele.**“

Sisulisi muudatusi konsortsiumitele see täiendus kaasa ei too, sest taotlusvormide ning hindamiskriteeriumite välja töötamisel on juba sellest lähtutud, et tellijad (ministeeriumid) sõnastavad probleemid ning lähteülesanded, uuringu teostaja ülesandeks on neist lähtuda ja keskenduda nende lahendamisele.

Punktis 6.4.5. täpsustatakse tegevuse 4 raames tellitavate teenuste tellimise tingimusi. Korrigeeritakse antud punkti sõnastust.

Punkti 6.5.3. täiendatakse ning täpsustatakse ETIS-e arendustööde tegemise tingimusi.

Punktis 6.6.4. täiendatakse lauset „Tegevusi viib ellu elluviija“ sõnapaariga „**koos partneritega**“. Täiendus tuleneb punkti 3.4. korrigeerimisest.

Punkte 10.1. ja 10.2. muudetakse tulenvalt rakendusüksuse poolt tehtud tagasinõudest. TAT eelarve väheneb 6,98 eurot. Täpsemalt vähendatakse tegevuse 6 „Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkonnades läbiviidava TA koordineerimine“ eelarvet.

Muudatus tehakse STS § 47 lõike 2 alusel.

Punkti 10.3. tegevuste kogueelarve tegevust 5 muudetakse järgmiselt, tõstes kõik ETIS-e arenduseks ette nähtud partnerite kulud (1 396 774,05 €) elluviija kuludeks:

	Tegevuse eelarve kokku	sh elluviija eelarve	sh partnerite eelarve
Infosüsteemide arendus	1 520 000,00	1 520 000,00	0
<i>Otsene personalikulu</i>	107 153,00	107 153,00	0
<i>Muud tegevusega seotud kulud (st mh kauba/teenuse ost)</i>	1 396 774,05	1 396 774,05	0
<i>Kaudsed kulud</i>	16 072,95	16 072,95	0

ETIS-e arendusega seotud töid tellib hanke korras HTM, kuid arved esitatakse elluviijale, kes maksab tehtud tööde eest. Seega ei saa näidata neid kulusid partneri kuludena, vaid need peavad

ilmnema elluviija eelarve real. Sisulisi muudatusi see eelarve muudatus kaasa ei too, töid tehakse ka edaspidi samadel tingimustel ning samade lepingute alusel.

Sama punkti tegevus 6 eelarve ja kogueelarve muudatus on seotud punktide 10.1. ja 10.2. muutmisega.

III EELNÕU TERMINOLOOGIA, VASTAVUS PÕHISEADUSELE, SEADUSTELE JA EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Eelnõus ei esine õigusaktides varem kasutamata termineid. Eelnõus sisalduvad muudatused on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega, seadustega ning Euroopa Liidu õigusega.

IV EELNÕU MÕJUD JA KÄSKKIRJA RAKENDAMISEKS VAJALIKUD TÄIENDAVID KULUTUSED

Eelnõus tehtavad muudatused ei avalda mõju läbivatele teemadel (regionaalsele arengule, keskkonnahoiule, kodanikuühiskonna arengule, võrdsete võimaluste tagamisele, ühtsele riigivalitsemisele või infoühiskonna edendamisele).

Riigile ja maksumaksjale käskkirja rakendamine täiendavaid rahalisi kulutusi kaasa ei too. Eelnõu rakendamine võimaldab tegevuste vahendeid eesmärgipäraselt ja efektiivsemalt kasutamist.

V TEGEVUSE JÕUSTUMINE

Käskkiri jõustub üldises korras välja arvatud käskkirja lisa 1, mida rakendatakse tagasiulatuvalt alates 30. detsembrist 2015.a.

VI EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks ministriumidele eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu ja arvamuse avaldamiseks SA-le Archimedes ja SA-le Eesti Teadusagentuur. Eelnõu kooskõlastasid ettepanekutega Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ja SA Archimedes. Teised ministriumid kooskõlastasid eelnõu vaikimisi. Täpsem info kooskõlastuselt laekunud märkuste ja ettepanekute kohta on leitav kooskõlastustabelist. Esitatud ettepanekuid ja märkusi on maksimaalselt arvestatud.

Taivo Raud
teadusosakonna juhataja